

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון יא (תקכג) ♦ שנה יא

ב' ויגש ♦ ז טבת ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באוזני אדוני וגו'

והקשו המפרשים להבין מעשה יהודה, שמקודם אמר יהודה, מה דבר ומה נצטדק האלוקים מצא עון עבדך הננו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו, והשיב לו יוסף חלילה לי מעשות זאת האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם, ואיך תוך כדי דיבור ויגש אליו יהודה ודיבר דברים עתיקים ודיבר אליו קשות (רש"י) ומדבריו הקודמים שאמר מה נדבר וגו' נראה כי כלו לו ליהודה דברי הפיוס וקיבל המשפט של יוסף ואיך תוך כדי דיבור שינה את דעתו.

וכתב האוה"ח הק' כי מקודם חשב יהודה כי מה' יצא הדבר כי מצא האלוקים עוונם, ולכן השלים עם הגזירה, אבל כשראה יהודה שלא קיבל יוסף אלא את בנימין בלבד, אמר הרי זה לך לאות כי לא על עון נתפסו שהרי בנימין לא היה לו חלק בחטא של מכירת יוסף, ומעתה עמד הדבר לצד בחירת הבחירי שהוא יוסף, ולכן ניגש אליו יהודה, כי הבין כי הגזירה לא מאת ה' באה, וכיון שאין הענין בא אלא מיוסף, ואלו הם הדברים מסורים לאשר יחפוץ עשות ולכן ויגש אליו יהודה עכ"ל.

ובדרך אפשר יש לומר דהנה אמרו חז"ל הנפטר מחברו לא יאמר "לך ב'שלום" אלא יאמר "לך ל'שלום", ולכן מקודם שאמר יהודה מה נאמר וכו' וקיבל עליו המשפט שאמר הנני לעבדים, אבל מכיון ששמש שיוסף אמר ואתם עלו ל'שלום אל אביכם ולא אמר "בשלום", הבין יהודה שיש עוד תקוה לשנות את הגזירה ולכן ויגש אליו יהודה וגו' לבקש רחמים, ובאמת זה הועיל ליהודה. ועוד אפשר לומר בדרך רמז, ומקודם נביא את דברי הרבינו בחיי מה שכתב בספרו בזה"ל: ועל דרך הקבלה מה שנחתמה פרשה זאת (מקץ) בפסוק "עלו לשלום אל אביכם" זה רמז לעשרה הרוגי מלכות אשר עלו לשלום אל אביהם שבשמים אחר שנתלבנו ונצרפו מחטאו של יוסף, וכבר ידעת כי כתונת הפסים היה תחילת הסיבות וראשית גלגול הדברים ונחשב להם לאכזריות גדול מה שטבלו הכתונת בדם השעיר ואומרו לאביהם זאת מצאנו. לפיכך היה העונש בהם בגופם שהתחיל השעבוד בהם אחרי מות יוסף מיד, ואחר זמן בהרוגי מלכות שנידונו בגופם, כי הגוף הוא כתונת לנפש, ועל כן תמצא בפרשה זו עשרה פעמים "האנשים" לרמז על עשרה הרוגי מלכות, כי היה לו לומר "אחי יוסף" או בני יעקב וכו' וסיים בסוף וכתב שכולם הוחלפו, וכשם שהוחלף יצחק באיל והוקבע לו שכר כאילו הוקרב וכאילו אפרו צבור על גבי המזבח, כן הוחלפו חכמי ישראל באחרים שנשרפו הם ולא חכמי ישראל דכיון שטעמו טעם מיתה במה שנתפסו ונגמר דינם לכך הם קיבלו עונשם והרי זה כאילו נהרגו עכ"ל.

והנה לא פירש הרבינו בחיי למה באמת הם הוחלפו באחרים והם ניצלו מעונש מכירת יוסף.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

ויאמר בי אדוני

ומה שכתוב בסמוך ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, כוונתו שאמר יהודה ליוסף שיתכונן כי הוא הולך לדבר עמו דברים קשים, שכן אמרו חז"ל שכל 'דיבור' שבתורה הוא לשון קשה. וקשה, האיך יהודה שבא לדבר לפני המלך מקדים ואומר שהולך לדבר דברים קשים וחריפים עוד בטרם פתח את דבריו? ויובן על פי רש"י שאומר "דבר באזני אדני – יכנסו דברי באזניך. ואל יחר אפך – מכאן אתה למד שדבר אליו קשות. כי כמוך כפרעה – חשוב אתה בעיני כמלך זה פשוטו. ומדרשו, סופך ללקות עליו בצרעת כמו שלקה פרעה על ידי זקנתי שרה על לילה אחת שעכבה. דבר אחר מה פרעה גוזר ואינו מקיים, מבטיח ואינו עושה, אף אתה כן, וכי זו היא שימת עין שאמרת לשום עינך עליו. דבר אחר כי כמוך כפרעה אם תקניטי אהרוג אותך ואת אדוניך.

כלומר, שיהודה דיבר אליו קשות, ואמר לו שאמנם הוא לא המלך אלא מושל, אבל חשוב הוא בעיניהם כמו פרעה עצמו. ועל פי המדרש, הוא איים עליו בדברים קשים, שלא כדאי לו להקניטו שכן הם למודים מאבותם ומאמותם שמי ש'מתעסק' אתם מפסיד ונפגע! הנה אנו רואים בדברי רש"י, שמתחילה דיבר אתו רכות, אבל אחר כך דיבר אתו קשות מאוד.

ואפ"ל שבא ללמדינו שתוכן ותוצאת השיחה תלוי באדם עצמו שאם מדבר ומוכיח את חברו בדרך נימוס ובתוכחה אהבה שקודם כל מביע בפניו את חיבתו ואהבתו אליו ורק אח"כ אומר את תוכחתו הרי אז יקבל את דבריו ואם יחל מיד בתוכחה ובדיבור קשה הרי התוצאה תהיה הפוכה, וכן הוא בחינוך הבנים.

ונדייק זאת בפסוק ויגש הוא לשון גישה אומר לנו הכל תלוי בגישה של האדם, ויאמר בי אדוני דהיינו זה תלוי בי, תוכן השיחה והתוצאות שלו, תלויות רבות בגישה ובסגנון, בו אדבר עם אדוני אם הן בדיבור קשה או בלשון רכה.

יהי רצון שנזכה לחנך את בנינו בדרך התורה והחסידות ולהשפעות טובות וכל הישועות, ולביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

ברכת מזל טוב לפרנס השבוע

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ הי"ו

מו"צ בקהילתינו הק' ומח"ס גם אני אודך

לרגל השמחה במעונו בהולדת הנכדה

בת לבנו הר"ר נחמן חיים הי"ו

חתן הגה"ח רבי משה ישראל פרלשטיין שליט"א

יה"ר שירונו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יו"ח

עבדיך דבר באזני אדוני" דהיינו להקב"ה שהוא אדוני ואדון כל הארץ, ואל יחר אפך בעבדיך וגו', וזה מלמדת אותנו התורה הק' ללמוד את עם יהודה "קשת" שהוא תפילה בעל עת ועונה, ואין תפילה שלא נשמעת וכמו שאנו אומרים בתפילה, "שומע תפילת כל פה" ולכן אסור לו לאיש הישראלי לבוא לידי יאוש ח"ו אלא יתחזק את עצמו ביטחון ואמונה בה' בעת צרה.

וגם כתוב בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ ז"ע שיש זמן שלא צריך אלא ביטחון אף בלא תפילה והוא בעת שיש ח"ו קטרוג גדול על האדם, וגם כתוב בשם הבעש"ט הק' שלפעמים צריכי ישראל להתפלל במחשבה בלבד שעל זה אין קטרוג, וזה הוא דרך כל הצדיקים ובפרט דרך הבעש"ט הק' ותלמידיו שעיקר עבודתם היה בתפילה (ומובן שזה יחד עם לימוד התורה) וכפי שכל המאור ושמש. וכפי שזכינו בדורינו לראות ולהסתופף במחיצת רבותינו הק' ז"ע שהיה עיקר עבודתם בעבודת ה' ע"י התפילה בבחינת וכל עצמותי תאמרנה, ולכן נתחזק כלנו לילך בעקבותיהם להתחזק בתפילה ובלמוד התורה הק' בהתלהבות של קדושה ובפרט שאנו בזמן של עקבתא דמשיחא וכבר כתב הרה"ק ר' חיים ויטאל ז"ע תלמידו של האר"י ז"ל שעיקר עבודת ה' בעת הזה הוא עבודת התפילה בכוונה, ולכל הפחות להבין פירוש המילות ובזכות זה נזכה להגאל בגאולה השלימה בקרבו ונזכה לבנין בית המקדש, ושם נעבוד את ה' ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות, ועורבה להשם מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות, מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו.

בעימות הים

ויבר על צארינו עוד (מו, כט)

אמרו רבותינו מכאן שקרא קריאת שמע (רש"י).

הרה"ג רבי ליפמאן ראזענבערג מק"ק קראסנע סיפר, שרבו המהר"ם שיק היה רגיל לנסוע בכל שנה לאיזה כפר סמוך לעיר חוסט כדי לפוש קמעא. ראה בכפר ההוא, שבין מנחה למעריב מעבירים אנשים את הזמן בדברים בטלים. צוה להם שיקבעו שיעור בלימוד תורה בזמן זה, בהוסיפו, שרבינו היה רגיל בין מנחה למעריב ללמוד עם בעלי הבתים הלכות פסוקות ודינים פשוטים שצריך כל אחד לדעת, עד שכל האנשים הפשוטים ביותר ידעו את כל ההלכות הנוגעות להם. שאל אותו אחד, אם ידעו הלכות רבות כל כך, מדוע קרא להם אנשים פשוטים, השיב להם: "אז איך זאג דיר אז זיי זענען געווען פראסטע יידן – זענען זיי געווען פראסטע יידן" [כשאני אומר לך שהם היו אנשים פשוטים – הם היו אנשים פשוטים] וסיפר לו לדוגמה, שהוא היה רגיל להקשיב לשיעורו זה של רבינו, ופעם אחת לאחר הלימוד שמע שאחד המשתתפים בשיעור אמר לחברו: "ער פרעדיגט וואסער – און טרינקט וויין"... [הוא מטיף מים – ושותה יין] כלומר, שאינו נאה דורש ונאה מקיים.

זאת כאשר בשיעור אמר רבינו שבשעת קריאת שמע צריך הקורא להשמיע לאוזניו, כאשר טענו הם בטענם שרבינו בעצמו רק שפתותיו נעות בעת קריאת שמע, וקולו לא ישמע כלל. על כך אמר המהר"ם שיק, שלא כן הדבר, אלא כאשר קרא רבינו את הפסוק הראשון בקריאת שמע, היה רגיל לשפוש במצחו בדבקות עצומה, ופניו נעשו כאש להבה, עד שכאשר סיים את הפסוק הראשון, היו ידיו נופלות מעיניו בלי כח ונשתנתה צורתו ונתחוררה כסיד.

לכן היו רק שפתותיו נעות מרוב דבקות, וכאשר הש"ץ הסתכל בפניו, וראה שפסקו שפתותיו מלנוע, ידע שגמר ואמר "ה' אלוקיכם אמת". ואילו האיש הפשוט הזה, דימה בנפשו שרבינו אינו קורא קריאת שמע כהלכה – "איז ער נישט געווען קיין פראסטער איד?!?" [האם לא היה אדם פשוט?!]

(פרא דמלא)

ולפי ענ"ד נראה לומר דבר חדש, דהנה כתוב: ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני וגו', וכתב באור החיים הק' שיהודה באומר "בי אדוני" נתכוין לומר שהוא גונבו ולא בנימין, ורק הנחתו באמתחת בנימין ומעתה שורת הדין תתן כי רק הוא ילכד כי בנימין מכחיש ויהודה מודה הוא יהיה עבד עכ"ל ולפי זה חשבתי לבאר ונקדים את פירוש הספרים הק' על תיבת הכתוב "אליו" שאמרו שזה רמז להקב"ה שאילו דיבר יהודה ורק שנדמה כאילו דיבר עם יוסף, ולכן אפשר לומר לפי דברי קודשו של הרבינו בחיי הנ"ל, שהפסוק שכתוב "ואתם עלו לשלום אל אביכם", מרמז על עשרה הרוגי מלכות, ולכן משמע זאת יהודה, עלה בדעתו להציל אותם ויאמר "בי אדוני" כלומר שאני חייב בכל זאת כי אני בלבד אמרתי למכרו כי כך כתוב בפסוק שאמר יהודה "לכו ונמכרנו לישמעאלים וגו' וישמעו אחיו, ופירש רש"י שאחיו קיבלו מניה, שהסכימו לדבריו, ולכן להלן כתוב "ויהי בעת ההוא וירד יהודה מאת אחיו וגו' ופירש רש"י הק' "שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, ואמרו לו אתה אמרת למכרו, ואילו אמרת להושיבו, היינו שומעים לך, ולכן טען יהודה "אליו" כלומר להקב"ה כביכול למה אתה רוצה להרוג מכל עשרת השבטים משום מכירת יוסף, הלוא בי "אדוני", כלומר אני החייב ולכן מספיק רק אחד שיהרג בעון הזה ולא מכל השבטים, שיהרג אחד המיוחד שבהם מחכמי ישראל, ולכן קיבל הקב"ה את דברי יהודה ונפטרו כולם, ונתחלפו באחרים ונדמה להגוים שהם שרפו את חכמי ישראל, ואפשר לומר ולהוסיף שגם משבט יהודה לא נשרף שום אחד, דמכיון שהשם יתברך ראה את מסירת נפש של יהודה שרוצה להציל את התשעה שמכל השבטים ולומר שרק הוא החייב דהיינו את מסירת נפשו של יהודה שרוצה להציל את התשעה שמכל השבטים ולומר שרק הוא החייב דהיינו רק משבטו שהוא שבט יהודה, חמל ה' גם עליו וכולם נפטרו ממיתה ורק שטעמו טעם מיתה במה שנתפסו ונגמר דינם ולכן הם קיבלו עונשם והרי זה כאילו נהרגו, (כמו שמביא הרבינו בחיי ראה לעיל לשונו). והנה מפרש הרה"ק רבי צבי אלימלך מבלאזוב ז"ע (צבי לצדיק עה"ת) הפסוקים של ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני, על פי הידוע מדברי הבעש"ט הק' בפירוש הפסוק בתהילים ימלא ה' כל משאלותיך, שעיקר בקשת האדם בתפילתו צריך להיות על כבוד השכינה הק' והיינו מה שכתוב ימלא ה' פירוש שיתמלא שמו יתברך במילואיו ואח"כ כל משאלותיך שבמילא יהיה לך גם בקשתך וזה הכוונה ויגש הגשה לתפילה שבשעה שאדם מישראל עומד להתפלל קודם כל צריך להיות הכוונה אליו במה שנוגע לכבודו יתברך, יהודה הוא אותיות הויה-דהיינו שיתמלא ה' במילואיו ואח"כ יאמר בי אדוני, אפשר לבקש צרכיו, ואז בוודאי יהיה נהנה מתפילתו.

וכעין זה פירש מו"ר כ"ק אדמו"ר ז"ע הכ"מ על הפסוק ויגש אליו יהודה במדרש איתא אין הגשה אלא לתפילה ולפיוס, פירוש שצריך לעשות הגשה לתפילה, שיבוא בהכנה ובהתבוננות מי אנכי ולפני מה אני עומד להתפלל, ויאמר בי כל מה שאני מדבר בדברי התפילה לפניך, הכל הוא מאדוני, רק מכוח שנתת לי, ומכל חפצי עוה"ז אין לי שום חפץ וענין רק בך, כמו שאמר דוד המלך ע"ה מי לי בשמים ועמך – כשאני עימך – לא חפצתי כלום בארץ, ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני, שלא אפנה במחשבתי אל שום בריה, כמו שאחז"ל אליו ולא למדותיו, ואף לא אכוין דעתי אל כל העולמות העליונים כי אם אל הקב"ה בלבדו עכ"ל.

והנה בדרך מוסר אפשר לומר על הפסוק ויגש אליו יהודה וכו', "שאליו" זה רמז להקב"ה ויהודה מרמז על איש יהודי דהיינו ענין של תפילה, שחז"ל דרשו אין הגשה אלא תפילה, שיהודה ראה שכלו כל הקיצין ואין לו שום דבר שיוכל לטעון ליוסף מכיון שנמצא הגביע באמתחת בנימין זה מראה שהוא גונבו ודינו להיות עבד, ולכן יהודה לא התייאש והתחיל בתפילה לה' יתברך, ואמר בי אדוני כלומר שיש בי ניצוץ הק' שיש בכל יהודי נשמה קדושה ובפרט בשבטי י-ה שהם עדות לישראל, וגם בשמו יהוד"ה יש שם הק' של הויה"ב"ה, ולכן התחיל יהודה בתפילה ואמר, "דבר נא

בניני חיים

ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני (מד, יח) במדרש ידבר נא עבדך וגו' אמר רבי ירמיה בר שמעיה דבר אני מוציא מבפנים ומכניס דבר בנא ומכלה אתכם. והיינו כדרך שאמרו חז"ל (תנחומא וישב סי' א') ניצוץ אחד יוצא משלך וכו' ושוף ומכלה את כולם. - ומזה רואים את גודל כח אנחה אמיתית, שבזה יוכל לשבר את כל המעכבים ולבקוע את כל הרקיעים, ובכל מצב שנמצא האדם, באם יתאנח באמת על חסרון בעבודת השי"ת ולא על חסרונותיו הפרטיים, אזי יתבטלו ממנו כל המניעות וכל העיכובים כלא היו.

(חוקי חיים)

ועינכם אל תחוס על כליכם הרוצה ליכנס בעבודת השי"ת צריך לפרש עצמו מעניני עולם הזה ומתאוות גשמיות, ח"פ עינכם אל תחוס על כליכם, שאל תחוסו על הגוף במה שמהצורך לשבור תאוות הגשמיות, כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא, כי כאשר תזכו להעבדות תזכו ג"כ לזה התענוג הגשמי בהקדושה

(אור לשמים)

ועתה אל תעצבו ועתה הוא לשון תשובה, לכן אמר אע"פ שאתם צריכים לשוב בתשובה על המעשה הזה אשר עשיתם, אך אל תעצבו, לא בעצבות הוא דרכי התשובה, כי התשובה הוא מן התורה שצריך לעשותה בשמחה, לכן ועתה הוא לשון תשובה, כי הבעל תשובה צריך לומר מעתה הנני שב, ולא אשוב לכסלה עוד רק עתה אהיה ברוך ה' מהיום והלאה.

(תפארת שלמה)

ותהי רוח יעקב אביהם וגודל גרם והפסד של עצב ח"ו נלמד מאבינו יעקב בחיר האבות, שזכה למדריגות ודביקות לה' יותר מכל האבות ומכל הברואים, חוץ ממשו רבינו עליו השלום, עם כל זה (אבות דרבי נתן פרק ל"ז) כל שעה שפירש יוסף הצדיק לא שרתה עליו השכינה, וכשנתבשר בבשרת יוסף תיכף ומיד כתיב (בראשית מה כז) ותהי רוח יעקב אביהם, שהוא הופעת והשראת השכינה, (זח"א קצ"א סוע"א) על אחת כמה וכמה כל שכן וכל שכן בהבדלה בלי שיעור גבי איש פשוט מישראל כשהוא בעצבות, הוא בזוי ומבחה ואין שום קדושה בעולם יכול לשרת עליו כלל.

(שומר אמונים מאמר צהלי ורוני פ"ח)

אבות עיתך

חודש טבת - הנה הזה מזלו גדי וטבעו הקפיצה, וכמו ששינוי (בב"ק כא,ב) הכלב והגדי קפצו מראש הגג, וכן היתה מלחמת החשמונאים עם היוונים ענין קפיצה למעלה מהטבע וממדריגתם, קומץ אנשים נגד עם רב כחול אשר על שפת הים מזוינים בכל תכסיסי מלחמה, כי זה הזמן מסוגל במעלות רמות ונשגבות אף שנפלו ממנו ומסוגל לקפיצה כזו, וע"כ בימי היוונים הצליחו החשמונאים בקפיצה זו וזכו לניסים ממעלה מעלה, וכן נשאר לדורות שמי שיקבל עליו עבודת ה' בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאוד אף שהוא איננו ראוי לכך ועדיין לא הגיע למידה זו יצליח קפיצתו זו.

(שם משמאל)

על כך אמרו בזוהר (זה"ג רע"מ רנח ב) על הפסוק "המים היו הלוך וחסור עד החודש העשירי, דא טבת, שהוא סוד ניסוך המים בחודש תשרי, ששבעים הקרבנות שכנגד שבעים אומות הולכים ומתמעטים, והשפעת האומות הולכת ומתמעטת עד חודש טבת, שאז מתעורר השי"ת לנצח את האומות העולם מצד מעשיהם הטובים של ישראל, ואז יהפך צום העשירי לששון ולשמחה.

(מאיר עיני חכמים)

כתוב בספר יצירה: חודש טבת המליך אות ע' ברוגז וכו', וצר בהם גדי בעולם, וטבת בשנה וכבד בנפש. עכ"ל

המילה טבת מופיעה בתורה בפסוק (בראשית ו, ב): "ויראו בני האלוקים את בנות האדם כי טבת הנה". בספר "קרניים" כתוב: כי טבת מלשון טובה. ומובא שם גם: **תקבר בשיבה טובה** - ראשי תיבות טבת למפרע. כמו כן נאמר בפסוק עצמו טובה. נמצא, שחודש **טבת** הוא מלשון **טובה**.

(מין רבינו שליט"א)

עשרה בטבת - ועוד טובה גדולה עשה הקב"ה עם ישראל, כיצד שבעשרה בטבת היו ישראל ראוי לגלות מירושלים, שכן הוא אומר (יחזקאל כד, ב) "בן אדם כתב לך את שם היום את עצם היום הזה" וגו', מה עשה הקב"ה, אמר, אם יוצאין עכשיו בציונה הם מתים, מה עשה, המתין להם והגלה אותם בקיץ וכו' וזהו שנאמר (דניאל ט, יד) וישקוד על הרעה היו אומר אף זה טובה

(מדרש תנחומא תזריע ט)

עובדות חיים

דבר לא נתקבל לישיבה, מצאו בו דעות נפסדות והוא קיבל צו ופקודה

לעזוב את הישיבה ללא שהות. "כבר איחרתי את הרכבת האחרונה היוצאת מראדין, אנא, ירשוני לעשות את הלילה בישיבה ומחר אעזוב את העיר" התחנן הבחור, "אין לך מקום בישיבה" באה התשובה. "אבל היכן אליו הלילה?" שאל את החפץ חיים... וכאן התגלתה מידת אהבת ישראל של גאון ישראל האיש החפץ חיים, "בדירתי יש עליית גג תוכל לשכב שם ללינת לילה" אמר, והוא החפץ חיים בעצמו הכין לאורחו מיטה נוחה והלה נשכב ונרדם. ויהי בחצי הלילה והדלת נפתחה בלאט ומתוך החשיכה מבחין האורח כי החפץ חיים שהיה זקן בא ימים נכנס אל החדר לבדוק את מידת הקור בחדר, משהרגיש כי האוויר קריר פשט את מעילו בו היה עטוף וכיסה את הבחור הישן. סיים האיש בקול נרגש וחנוק מדמעות את סיפורו לרבי אליהו ואמר, המעיל הוא מחמם אותי עד היום הזה.

והיה כראותו כי אין הנער ומת (מד-לא)

חסיד ישיש התאונן לפני הרה"ק מקאצק על מצוקתו וחולשתו ועל בניו, שאף שיגע למענם כל ימי חייו, לא משיבים לו את גמולם, ומתעלמים ממצבו ולא באים לעזרו לעת כזאת, השיבו הרבי, מה הפלא הא בתורה מצינו כן כאשר ביקש יהודה לעורר רחמים אצל יוסף שלא יעכב את בנימין, הזכיר את צער אביו יעקב "והיה כראותו כי אין הנער ומת" ומדוע לא הזכיר את צערם של עשרת בניו של בנימין שנשארו בבית, מכאן שגדולה המסירות של האב, לכן, מהבן להאב.

כי לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו איתנו (מד, כו)

עלילת דם מרושעת התרקמה בעיירה קעלין. בלב האישום ניצב רבי שמואל הלוי קעלין, בעל ה"מחצית השקל". גופת גוי נמצאה ללא רוח חיים כשלצידה סכין שכביכול נהרג בה. גויי העיירה הגיעו לבית המשפט ודרשו נקם מהרוצחים, הם טענו שהסכין שייכת ל"מחצית השקל". נקרא רבי שמואל למשפט ושם נשאל האם הסכין הזו שלו. הוא ידע היטב איזה אישום עומד כנגדו ונגד הקהילה, ובכל זאת השיב בקול רגוע: הסכין שייכת לי, מביתי נגנבה. אולם אני מכחיש כל קשר לרצח. בני הקהילה תמחו לדבקותו של רבם במידת האמת, לפחות בעת שכזו כדאי שישנה ממנה. בסופו של דבר השופטים אכן מצאו כדברי הרב: הסכין נגנבה מביתו והוא זוכה. או אז הסביר הרב למשתאים: כאשר עמד יהודה מול יוסף ונדרש להביא את בנימין, סבר הרי שיוסף לא מכיר את בנימין, לפיכך יכל יהודה להביא כל מי שירצה ולומר שזהו אחיהם. אולם אף בשעת הסכנה דבק באמת והודיע שאינם יכולים לחזור למצרים בלי אחיהם הקטן. (במחשבה תחילה)

ונפשו קשורה בנפשו (מד, ל)

המשגיח רבי אליהו לופיאן צ"ל היה מספר, שהכיר יהודי חופשי שהיה חדר אהבה עזה לתורה ולומדיה, כשהתעניין אצלו מאין צמחה לו אהבה שכזו ומה מקורה, גילה היהודי את מקור הדברים וזה סיפורו: בצעירותו נסע לראדין על מנת להתקבל כתלמיד בישיבתו של החפץ חיים, את הבחינה עבר בקלות והנהלת הישיבה מצאה בו כלי מוכשר בידיעת התורה, אלא שבסופו של

הליכות חיים

שמן זית למאור אם כשר לנר שבת

הרחק מהם, עיי"ש. – מ"מ י"ל דכשאין עליו רוח רעה, וראוי לאכילה, ורק באכילה מרובה מזיק קצת, אין בו הקריבהו.

וגם בשדה חמד (קונו' הכללים מע' ל' קמ"א ל"א) הביא סברא דלא שייך במאכל שתחת המטה הקריבהו וכו', כיון שאין הפגם ניכר, והקריבהו אמרינן רק בניכר בו פגם. ולפי דבריו, מש"כ תוס' (סוכה מח): שייך ומים מגולים פסולים למזבח משום הקריבהו וכו', הגם שאין ארס הנחש ניכר (שהרי אמרינן רק "שמא" שיהיה מהן נחש), דמ"מ כיון שאינו ראוי לאדם משום סכנה גלויה שייך הקריבהו. אבל תחת המטה, שאינה סכנה גלויה, כי אם פגם רוחני של רוח רעה, נהי שאינו ראוי לאדם מחמת סכנה. מ"מ המצוה יכולה להבריא הרוח רעה. – וכל שכן הכא דליכא כלל רוח רעה, ובעיקרו ראוי לאכילה, דכשר להדלקה.

וגם הטעם השני שכתבו להחמיר בנר חנוכה, דבעינן דומיא דמנורה שבבית המקדש ככל האפשר, גם כן אינו שייך לענין נר שבת, שאין בו משום מנורת בית המקדש רק ענין כבוד ועונג שבת, ושלוש בית. וגם בחנוכה עצמו אין נראה להחמיר משום כך, דא"כ ליבעי נמי כתיב. [וע"ע ארחות חיים (ספינקא, סימן תרעג) כמה מראי מקומות בענין נר חנוכה בדברים מאוסים או אסורים באכילה].

מאת המו"צ

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס גם אני אודך

מכון להוצאת ספרי בית קראלי

אור חדש על ציון תאיר

לרגל ההילולא קדישא יצא לאור בשעטומ"צ

שו"ת "שלחן משה"

תשובות וביורורי הלכה

מרבניו הגה"ק מקראלי זיע"א

מתוך כתב ידו הק' שחלקם מתפרסמים לראשונה

טעמו וראו כי טוב ד'

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931

באימייל: a0747962278@gmail.com

שאלה: שמן זית למאור, שאינו צלול כל כך כמו שמן זית לאכילה, האם מהודר לנר שבת, אע"פ שאינו ראוי לאכילה.

תשובת הגאון רבי **יקותיאל ליברמן** בספרי גם אני אודך:

הנה לגבי נר חנוכה יש שחוששים בזה, דבעינן מן המותר בפיק, זה אינו ראוי לאכילה. ואם כי לא נראה להחמיר, שאין דמיון בין דברים האסורים באכילה מדינא, לדברים שנמנעין לאכול ממנו מחשש הזיק, ובפרט שלכאורה באכילה מועטת גם אינו מזיק. מ"מ גם להמחמירים בנר חנוכה, יש להקל גבי שבת. שכבר דנו בזה הפוסקים, האם יש להקפיד להדליק נרות שבת רק מן המותר בפיק, עיין דעת תורה (סימן רסד, וסי' תרעג), דשבת קיל יותר מנר חנוכה, כיון דהוי רק משום שלום בית, אין צריך שיהיה מן המותר בפיק.

ואף לדעת שו"ת תורה לשמה (סימן קח), דבפסול לאכילה יש בו משום הקריבהו נא לפחתין (סוכה נ), ומטעם זה כתב, דשמן זית שהיה תחת המטה, לא ידליקנו לשבת ויו"ט וכו"ב, דכל הראוי לאכילה אם הניחו תחת המטה שורה עליו רוח רעה ונפסל לאכילה, ומאחר שנפסל לאכילה ממילא נפסל להדליק ממנו נר מצוה של שבת ויו"ט משום הקריבהו נא לפחתין, וגם מים מתחת המטה לא יניחם בעששית להגביה השמן, אע"פ שאין המים עצמם נדלקים, מ"מ כיון שרוח רעה שורה עליהם

מפעל החסד ובית התבשיל

"סעדינו ואושעה"

שע"י ארגון מצמיח ישועות ד'קראלי

בנשיאות מרן רבינו הרה"צ מקראלי שליט"א

קרא ישע לעם נדבה

יהודים יקרים אנשי חסד השתתפו עימנו בהספקת

ארוחות חמות לילדים ממשפחות נזקקות

וכשאתם מחתנים בעשטומ"צ

אנו נערוך עבורכם "סעודת עניים"

אם רוצים אתם ישועה? יש לכם שמחה אזכרה וכו'

פנו אלינו בהקדם: ב: 074-7962278 שלוחה 8

קול קראלי – 074-7962278

לעילוי נשמת

מרת **סימי מימי** מלכה ע"ה
בת פרלה ז"ל
נלב"ע י"ב טבת ה'תשפ"ב

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק **אברהם אבא** זי"ע
בן הרה"ק יוסף זצ"ל
מפיטסבורג
נלב"ע י טבת תש"ן

לעילוי נשמת

הרה"ח **יחיאל מאיר** ז"ל
בהר"ר משה אליעזר ז"ל
מרת **ברינדיל** ע"ה
בת הר"ר יהודה מנחם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

ברכת מזל טוב

הרה"ח **ישראל לינדנבוים** הי"ו
לנישואי בנו החתן **זושא** עב"ג בשעטומ"צ
יה"ר שיהא קש"ק ובנין עדי עד

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה** זצ"ל
ברא כרעא דאבוא

אדמו"ר **אביגדור מוזס** זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

ברכת מזל טוב

הר"ר **אלימלך זולדן** הי"ו
לנישואי הבת בשעטומ"צ
יה"ר שירוה רוב נחת דקדושה

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק ר' **יחזקאל שרגא** זי"ע
בן הרה"ק **חיים** זי"ע מצאנז
בעל ה"דברי יחזקאל" משינווא
נלב"ע ו' טבת
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ **משה וועבר** זצוק"ל
בהרה"צ **מרדכי** זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.